

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренцијски савјет

ЗАКЉУЧАК
о обустављању поступка

Сарајево
јануар, 2021. године

Број: УП – 01-26-3-004-43/20
Сарајево, 21.01.2021. године

Конкуренијски савјет Босне и Херцеговине, на основу члана 25. став (1) тачка е) Закона о конкуренцији („Службени гласник БиХ“, бр. 48/05, 76/07 и 80/09) и члана 122. став (4) Закона о управном поступку („Службени гласник БиХ“, бр. 29/02, 12/04, 88/07, 41/13 и 53/16) у поступку покренутом по Закључку о покретању поступка по службеној дужности број: УП – 01-26-3-004-1/20 од 06.02.2020. године против Агенције за надзор осигурања Федерације Босне и Херцеговине, Колодворска 12, 71000 Сарајево и Удружења „Актуарско друштво у Босни и Херцеговини“, Змаја од Босне број 74 71000 Сарајево, ради утврђивања постојања забрањеног споразума на 80. (осамдесетој) сједници одржаној дана 21.01.2021. године, донио је

ЗАКЉУЧАК
о обустављању поступка

1. Обуставља се поступак покренут по службеној дужности против Агенције за надзор осигурања Федерације Босне и Херцеговине и Удружења „Актуарско друштво у Босни и Херцеговини“.
2. Овај Закључак је коначан и биће објављен у „Службеном гласнику Босне и Херцеговине“, службеним гласницима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

Образложење

Конкуренијски савјет Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Конкуренијски савјет) је дана 27.09.2019. године под бројем: УП-01-26-3-032-1/19 запримио Пријаву постојања забрањеног споразума из члана 4. Закона о конкуренцији („Службени гласник БиХ“, бр. 48/05, 76/07 и 80/09) (у даљем тексту: Закон) против Агенције за надзор осигурања Федерације Босне и Херцеговине, Колодворска 12, 71000 Сарајево (у даљем тексту: Агенција за надзор) и Удружења „Актуарско друштво у Босни и Херцеговини“, Змаја од Босне број 74 71000 Сарајево (у даљем тексту: Актуарско друштво).

Наведену Пријаву поднио је (..)**¹ адвокат из Сарајева, (..)** (у даљем тексту: Иницијатор поступка или Подносилац пријаве), који је у току обављања послова правног савјетовања дошао до информација и исправа које, према његовом мишљењу, указују на постојање забрањеног споразума на тржишту осигурања у Федерацији Босне и Херцеговине (ФБиХ) прецизније споразума који у потпуности ограничава и спрјечава конкуренцију на тржишту у сегментима послова овлаштеног актуара, те ја затражио од Конкуренијског савјета да покрене поступак по службеној дужности.

---

¹ (..)** - подаци представљају пословну тајну

Као разлог за подношење захтјева за покретање поступка по службеној дужности, адвокат (..)** је у својој пријави између осталог наводи сљедеће:

Тржиште актуарских услуга је уређено одредбама Закона о осигурању („Службене новине ФБиХ“, број 23/17).

Одредбом члана 117. Закона о осигурању ФБиХ регулисано је да свако друштво за осигурање са сједиштем у ФБиХ мора именовати овлаштеног актуара ради обављања послова из члана 118.

У складу са чланом 116. Закона о осигурању ФБиХ, Агенција за надзор осигурања у ФБиХ (у даљем тексту: Агенција за надзор) је једина овлаштена за издавање овлаштења за обављање послова овлаштеног актуара.

У складу са чланом 116. став (4) Закона о осигурању ФБиХ утврђено је да Агенција за надзор прописује услове за стицање и провјеру стручних знања потребних за обављање послова овлаштеног актуара.

Физичка лица која су заинтересована за стицање овог овлаштења морају испунити услове прописане чланом 116. ст (1) Закона о осигурању, као и услове прописане чланом 4. став (1) Правилника о условима за стицање и провјеру стручних знања потребних за обављање послова овлаштеног актуара („Службене новине ФБиХ“, број 106/18) (у даљем тексту: Правилник из 2018. године).

Физичко лице које жели стећи овлаштење за обављање послова овлаштеног актуара мора у складу са чланом 4. став (1) Правилника из 2018. године између осталог испуњавати сљедеће услове:

- a) Да је држављанин Босне и Херцеговине или страни држављанин са боравиштем у Босни и Херцеговини,
- b) Да је завршио економски, природно – математички факултет (студиј математике или физике) или неки од техничких факултета VII степена, односно 240 ЕЦТС бодова;
- c) Да има положене испите за овлаштеног актуара из члана 5. Правилника из 2018. године тј. Испите из Програма испита Агенције, како су оне ниже дефинисани,
- d) Да није осуђиван за кривична дјела која се односе на финансијски криминал или кршење јавних и професионалних дужности,
- e) Да је редован члан Актуарског друштва у Босни и Херцеговини (у даљем тексту: Актуарско друштво).

Физичка лица која прије ступања на снагу Закона о осигурању и Правилника из 2018. године нису стекла овлаштења за обављање послова овлаштеног актуара не могу испунити услове из тачака ц) и е) члана 4. став (1) Правилника из 2018. године, а чиме им се онемогућава улазак на тржиште осигурања, сегмент актуарских послова, а што у нарави представља забрањени споразум из члана 4. став (1) тачка б) Закона.

У складу са чланом 11. Статута Актуарског друштва, како је исти измијењен тачком 3. Одлуке о измјенама и допунама Статута, статус редовног члана Актуарског друштва може стећи искључиво лице која кумулативно испуњава сљедеће услове:

- Да има овлаштење за обављање послова овлаштенног актуара и
- Да је положио испите из програма испита за овлаштенног актуара, а које је одлуком од 11.11.2011. године прописао Управни савјет Актуарског друштва (у даљем тексту: Програм испита Актуарског друштва).

При томе је регулисано да статус редовног члана Удружења задржавају она лица која су 01.12.2005. године верифицирана као редовни чланови, а без обзира да ли су полагали испите из програма испита које је прописао Управни савјет Актуарског друштва.

Када се услови из члана 11. Статута за стицање својства редовног члана Актуарског друштва доведу у везу са ставом (1) члана 4. Правилника из 2018. године којим је регулисано да овлаштење може стећи само редовни члан актуарског друштва, према мишљењу Подносиоца пријаве јасно је да ова два акта у међусобној вези представљају забрањени споразум из тачке б) став (1) члана 4. Закона о конкуренцији, а којим се тржиште актуарских послова ограничава на лица која су то овлаштење стекли прије доношења Правилника из 2018. године.

Поред наведеног, када се узму у обзир одредбе чланова 4. и 5. старог Правилника о условима за добијање овлаштења за обављање актуарских послова („Службене новине ФБиХ“, број 54/00) (даљем тексту: Правилник из 2000. године) и доведу у везу са одредбама Статута, јасно је да овај забрањени споразум постоји више од 13 године тј. од 04.08.2006. године као дана уписа Актуарског друштва у Регистар удружења Министарства правде БиХ, чиме је оно стекло правни субјективитет.

Детаљним сагледавањем Закона о осигурању, Правилника из 2018. године, Мишљења Агенције, Статута, Одлуке о измјенама и допунама Статута, те испава које су доступне на Интернет страници Актуарског друштва www.aktuari.ba Подносилац пријаве је дошао до закључка да између Агенције и Актуарског друштва постоји забрањени споразум из тачке б) члана 4. Закона о конкуренцији, којим се ограничава тржиште осигурања из сегмента актуарских услуга, а који је успостављен Агенцијиним Правилником из 2018. године и Статутом Актуарског друштва, а којим се спјречава стицање овлаштења за обављање послова овлаштенног актуара.

Подносилац пријаве је посебно скренуо пажњу Конкуренцијског савјета на чињеницу да у овом тренутку свега 25 лица има ово овлаштење, иако се према његовом мишљењу ради о једном од најуноснијих и најцјењенијих послова на тржишту осигурања ФБиХ на којем има укупно 23 учесника, те да је посебно интересантно да Агенција за надзор након 2008. године није издала нити једно ново овлаштење.

Увидом у Пријаву постојања забрањеног споразума и доказе достављене уз Пријаву Конкуренцијски савјет је закључио да постоји основана сумња о постојању ограничавања, спјречавања и нарушавања тржишне конкуренције, у смислу члана 4. став (1) тачка б) Закона о конкуренцији.

На основу наведеног, Конкурентијски савјет је дана 06.02.2020. године, у складу са чланом 32. став (1) Закона, донио Закључак о покретању поступка по службеној дужности број: УП – 01-26-3-004-1/20 (у даљем тексту: Закључак), против Агенције за надзор и Актуарског друштва, ради утврђивања постојања забрањеног споразума, у смислу члана 4. став (2) тачка б) Закона о конкуренцији.

С обзиром на околности у предметном поступку због проглашене пандемије вируса COVID-19 који је утицао на рад Конкурентијског савјета, те да је за утврђивање чињеничног стања и оцјену доказа било потребно извршити додатне анализе, Конкурентијски савјет је дана 16.07.2020. године, донио Закључак број: УП-01-26-3-004-32/20, којим се продужава рок за доношење коначног рјешења за додатна 3 (три) мјесеца у смислу члана 41. став (2) Закона.

У складу са чланом 33. став (2) Закона, Конкурентијски савјет је актом број: УП-01-26-3-004-5/20 од 06.02.2020. године доставио Закључак о покретању поступка на очитовање Агенцији за надзор.

Агенција за надзор је поднеском број 01-05.1-059-320/20 од 12.02.2020. године, запримљен од стране Конкурентијског савјета дана 13.02.2020. године под бројем УП-01-26-3-004-7/20, затражила продужење рока за доставу одговора.

Конкурентијски савјет је актом број: УП-01-26-3-004-9/20 од 19.02.2020. године одобрио Агенцији додатни рок од 15 дана за доставу одговора.

Агенција за надзор је доставила одговор на Закључак, који је запримљен од стране Конкурентијског савјета дана 09.03.2020. године под бројем УП-01-26-3-004-12/20.

Надаље, Конкурентијски савјет је актом број: УП-01-26-3-004-6/20 од 06.02.2020. године доставио Закључак о покретању поступка на очитовање Актуарском друштву.

Актуарско друштво је поднеском број 23/20 од 28.02.2020. године, запримљен од стране Конкурентијског савјета под бројем УП-01-26-3-004-10/20, затражило продужење рока за доставу одговора.

Конкурентијски савјет је актом број: УП -01-26-3-004-11/20 од 03.03.2020. године одобрио Актуарском друштву додатни рок од 15 дана за доставу одговора.

Актуарско друштво је доставило одговор на Закључак, који је запримљен од стране Конкурентијског савјета дана 24.03.2020. године под бројем УП-01-26-3-004-13/20.

У току поступка ради утврђивања свих релевантних чињеница, у смислу члана 35. став (1) тачка а) и ц) Закона, Конкурентијски савјет је прикупљао податке и документацију и од других органа/институција које нису странке у поступку.

Конкурентијски савјет је у циљу утврђивања свих релевантних чињеница у овом поступку упутио Захтјев за доставом информација осигуравајућим друштвима која су регистрована на територији Федерације Босне и Херцеговине (акт број: УП-01-26-3-004-14/20 од 30.04.2020. године) којим се тражи достављање података у вези са именовањима овлашћених актуара.

Захтјев је послан на адресе сљедећих осигурања: "ADRIATIC осигурање" д.д. Сарајево, АСА осигурање" д.д. Сарајево, "Camelija" осигурање д.д. Бихаћ, "ЦЕНТРАЛ осигурање" д.д. Сарајево, "CROATIA ОСИГУРАЊЕ" д.д. Мостар, "ЕУРОХЕРЦ ОСИГУРАЊЕ" д.д. Сарајево, "GRAWE" д.д. Сарајево, "САРАЈЕВО ОСИГУРАЊЕ" д.д. Сарајево, "ТРИГЛАВ ОСИГУРАЊЕ" д.д. Сарајево, "UNIQA Осигурање" д.д. Сарајево, "Vienna осигурање" д.д. Сарајево и "БОСНА РЕ" д.д. Сарајево.

Сви привредни субјекти су доставили своје одговоре у остављеном року, у којем се посебно наводе имена и презимена овлашћених актуара, те број лица која су стигала и која стичу радно искуство уз овлашћеног актуара.

Надаље, Конкурентијски савјет је дана 30.04.2020. године од адвоката (..)**, актом број: УП-01-26-3-004-15/20, затражио да достави изјашњење на поднеске Агенције за надзор и Актуарског друштва, у циљу добијања додатних информација и података, уколико као иницијатор овог поступка, са истим располаже.

Именовани је Изјашњење доставио дана 20.05.2020. године запримљено под бројем: УП-01-26-3-004-27/20.

Конкурентијски савјет је дана 16.07.2020. године наведено изјашњење доставио Актуарском друштву (акт број: УП-01-26-3-004-30/20) и Агенцији за надзор (акт број: УП-01-26-3-004-31/20).

Актуарско друштво је дана 03.08.2020. године доставило Изјашњење на додатне податке достављене од стране адвоката (..)**, које је запримљено од стране Конкурентијског савјета број: УП-01-26-3-004-37/20,

Надаље Конкурентијски савјет је увидом у релевантне прописе у Републици Српској утврдио да Агенција за осигурање Републике Српске издаје и овлаштења актуарима из ФБиХ (члан 14. Правилника о условима за стицање и повлачење звања овлашћеног актуара („Службени гласник РС“, бр. 57/06 и 71/08), те је овлаштени актуар из ФБиХ за добијање овлаштења Агенције за осигурање РС дужан доставити овјерену копију овлаштена за надзор осигурања ФБиХ, као и документе и изјаве прописане чланом 6. овог правилника.

Да би одређено лице добило статус овлашћеног актуара не мора бити члан актуарског удружења нити на нивоу БиХ нити на нивоу Републике Српске.

На територији Републике Српске дјелује Удружење актуара Републике Српске, Књаза Милоша 15, 78000 Бања Лука, као стручно удружење са сврхом унапређења, развоја и промоције актуарске струке, њене практичне примјене и стручног усавршавања и образовања актуара. Чланови овог удружења су овлаштени актуари.

Након сагледавања свих релевантних чињеница и доказа странака против којих се водио поступак, појединачно и заједно, те на основу изведених доказа, приједлог рјешења је био на дневном реду 75. сједнице Конкурентијског савјета која је била заказана за дан 05.11.2020. године.

Услови за одржавање 75. сједнице дана 05.11.2020. године нису били испуњени, те иста није одржана.

Конкурenciјски савјет је дана 30.11.2020. године под бројем: УП-01-26-3-004-42/20 запримио Захтјев за обуставу поступка, од стране пуномоћника Актуарског друштва БиХ и Агенција за надзор осигурања у ФБиХ, којим се тражи обустава поступка, ради истека рока за доношење рјешења.

Закључак о покретању поступка по службеној дужности донијет је од стране Конкурenciјског савјета дана 06.02.2020. године, а Закључак о продужењу рока за доношење коначног рјешења, дана 16.07.2020. године, те је рок од 9 мјесеци за доношење рјешења за утврђивање забрањених споразума, у смислу одредби члана 41. став (1) тачка а) у вези са ставом (2) истог члана истекао дана 05.11.2020. године.

Како је рок за доношење коначног рјешења протекао, а имајући у виду да у складу са чланом 122. став (4) Закона о управном поступку орган може да обустави поступак покренут по службеној дужности, одлучено је као у диспозитиву.

Поука о правном лијеку

Против овог Закључка није допуштена жалба. Незадовољна странка може покренути управни спор пред Судом Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана пријема овог Закључка.

Предсједник

Др Стјепо Прањић